

Barn- och utbildningsnämnden

Kallelse

Nämnd	Barn- och utbildningsnämnden
Datum och tid	2024-06-13, klockan 08.30
Plats	Kommunkontoret, sammanträdesrum Gräsö (SR1)
Sekreterare	Per-Åke Berg
Ordförande	Christina Williamsson Liw (M)

Ärendelista

1. Val av justerare	2
2. Fastställande av föredragningslista	2
3. Årsbudget 2024: Budgetuppföljning per maj <i>Föredragande: Josefine Myhrberg</i>	3
4. Årsbudget 2025: Risk- och konsekvensanalys samt diskussioner om prioriteringar kopplat till föreslagen uppräknig <i>Föredragande: Josefine Myhrberg</i>	4
5. Redovisning av kränkingsanmälningar	5
6. Kameraövervakning i skolan	6
7. Granskning av Intern kontroll	8
8. Uppdrag om resursfördelningsmodell och redovisning av skolpeng inom grundskolan	9
9. Utredning om skolor med vikande elevunderlag	10
10. Information från förvaltningen	11
11. Redovisning av delegationsbeslut	12
12. Anmälningsärenden	14

Barn- och utbildningsnämnden

1. Val av justerare

2. Fastställande av föredragningslista

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 08.35

Dnr BUN-2023-48

3. Årsbudget 2024: Budgetuppföljning per maj

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Under 2021 har Östhammars kommun börjat arbeta utifrån ett nytt styrdokument för budgetuppföljning vad gäller drift- och investeringsbudget. I styrdokumentet beskrivs att det sex gånger per år ska ske en rapportering till kommunstyrelse/nämnd. Per april (tartialrapport), augusti (delårsbokslut) och december (helårsbokslut) görs en större skriftlig rapportering. Per februari, juni och oktober görs en enklare rapportering.

I den skriftliga rapporten ska det ingå en prognos om måluppfyllelse för de satta verksamhetsmålen och budgetföljsamhet.

Barn- och utbildningsnämnden vill ha en ekonomisk uppföljning vid varje sammanträde.

Beslutsunderlag

- Budgetuppföljning för driftbudget respektive investeringsbudget för perioden (kommer till barn- och utbildningsnämndens sammanträde).

Ärendets behandling

Budgeten följs kontinuerligt av barn- och utbildningsnämnden.

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 08.50

Dnr BUN-2024-012

4. Årsbudget 2025: Risk- och konsekvensanalys samt diskussioner om prioriteringar kopplat till föreslagen uppräknig

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Barn- och utbildningsnämnden påbörjar arbetet för att lämna förslag till budget för år 2025 och plan för år 2026 och framåt. Budgetramen för 2024 var 624,685 miljoner kronor. Barn- och utbildningsnämnden får en budgetuppräknig på 1,19 procent vilket motsvarar 7,421 miljoner kronor. Till 2025 räknas budgeten för arbetskraftskostnader 2024 upp med 0,7 procent (i enlighet med prisindex kommunal verksamhet april 2024). PO-påslaget beräknas sjunka från 47,2 procent till 41,4 procent, minskningen är kopplad till lägre pensionskostnader.

Barn- och utbildningsnämnden kommer ta del av förvaltningens riskanalys kopplat till den meddelande uppräknigen. Nämnden ska under budgetdialogen diskutera prioriteringar utifrån riskanalysen.

Barn- och utbildningsnämnden påbörjade en diskussion på sammanträdet om prioriteringar utifrån den föreslagna budgetramen för 2025.

Beslutsunderlag

- Muntlig information.

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 09.45

Dnr BUN-2024-37

5. Redovisning av kränkingsanmälningar

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

Enligt Skollagen ska en lärare, forskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. I Östhammars kommun görs anmälan och utredning i ett digitalt system.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2023-02-16 att redovisning av kränkingsanmälningar ska göras fyra gånger per år.

Beslutsunderlag

- Muntlig redovisning av ärendet.

Ärendets behandling

Redovisas kontinuerligt.

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 10.10

Dnr BUN-2024-66

6. Kameraövervakning i skolan

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden fattar beslut att kameror installeras inomhus på högstadieskolor och gymnasieskola som har dokumenterade särskilda skäl till kameraövervakning och att områden som övervakas prioriteras för att beakta allmänhetens rätt till integritet.

Kameraövervakning ska ske utifrån kommunens antagna riktlinjer.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige antog riktlinjer för kamerabevakning 2024-04-23.

Östhammars kommun har högt ställda mål om att vara säkert och tryggt för de som bor, besöker och verkar i kommunen. Kommunen ska verka för att minska motivationen att begå brott, att brott ska göras mindre lönsamma och svårare att utföra samt att upptäcktsrisken ska öka. Brottspreventionen ska vara långsiktig, vila på vetenskaplig grund och utvärderas systematiskt. Kamerabevakning är en del i att skapa trygghet och säkerhet för våra invånare.

I syftet att kameraövervakningens integritetskänslighet ska minimeras föreslås att kameraövervakningen endast ska förekomma på kommunens högstadieskolor samt gymnasieskola, där det också finns ett tydligt dokumenterat behov av att ytterligare stärka tryggheten. Behovet finns angivet i utredningen kring kameraövervakning i grundskolan och gymnasieskolan. Exempel på dokumenterat behov och incidenter är att det på gymnasieskolan under det senaste året har förekommit inbrott och stölder av datorer. I grundskolan har det bland annat förekommit anlagda bränder i papperskorgar, hot och våld mot elever och personal. Det har även genom polisen och från annat håll kommit till skolans kännedom om misstankar om försäljning av exempelvis alkohol inom skolans lokaler. De kontaktpoliser som är kopplade till skolan har rekommenderat verksamheten att installera kameror i skolans lokaler.

Enligt Integritetsskyddsmyndighetens (IMY) riktlinjer för kamerabevakning anges att skälen för kamerabevakningen ska prövas regelbundet och förvaltningen har i anvisningarna vid kamerabevakning i skolan bedömt att det är tillräckligt med en årlig prövning.

Det är viktigt att betona att skolorna fortsatt har ett uppdrag att upprätthålla sitt lokala trygghetsarbete, där bland annat en hög vuxennärvaro samt rastverksamhet tillsammans med rutiner kring exempelvis ordningsregler och upprätthållande av dem finns på varje skola.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnader för kameraövervakning är en fastighetskostnad och precis som skadegörelse en komponent i lokalhyran. På sikt är målsättningen att driftkostnaderna för preventiv

Barn- och utbildningsnämnden

kameraövervakning ska motsvaras av lägre kostnader för skadegörelse. Inköp och installation av kameraövervakning görs inom ramen för investeringsbudget 2024.

Beslutsunderlag

- Riktlinje för kamerabevakning
- Barnkonsekvensanalys
- Utredning kameraövervakning

Ärendets behandling

Vid arbetsutskottets sammanträde 2024-05-30 avstod Josefine Nilsson (C) från att delta i förslaget till beslut.

Beslutet skickas till

Barn- och utbildningschef
Verksamhetschef grundskolan
Verksamhetschef gymnasieskolan

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 10.40

Dnr BUN-2024-48

7. Granskning av Intern kontroll

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden har tagit del av revisionens rekommendationer och ställer sig bakom förvaltningens kommentarer.

Ärendebeskrivning

KPMG har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens interna kontroll. Granskningen ingår i revisionsplanen för år 2023.

Granskningen har syftat till att bedöma om kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll är tillräcklig och effektiv inom för kommunen väsentliga områden. Efter genomförd granskning gör vi bedömningen att kommunstyrelsen och nämnderna i allt väsentligt säkerställt en tillräcklig intern kontroll inom sin respektive verksamhet.

Revisionen lämnar vidare ett antal rekommendationer till kommunstyrelsen och/eller nämnderna.

Beslutsunderlag

- KPMG: Granskning av intern kontroll
- Förvaltningens kommentarer

Beslutet skickas för kännedom till

Barn- och utbildningschef
Staben, Fredrik Hübinette
Staben, Pauliina Lundberg
Ekonomi, Sofia Tolstoy
Revisionen inklusive KPMG

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 10.50

Dnr BUN-2024-64

8. Uppdrag om resursfördelningsmodell och redovisning av skolpeng inom grundskolan

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att redovisa hur aktuell resursfördelningsmodell ser ut samt att föreslå en resursfördelningsmodell utifrån aktuell statistik från SCB.

Barn- och utbildningsnämnden ger även förvaltningen i uppdrag att beräkna hur den faktiska kostnaden per elev var under 2023 per respektive enhet. Kostnad för modersmål, studiehandledning, centralt stöd och ledning, administration, hyreskostnader, måltid och städ per enhet redovisas separat från enheternas övriga kostnader.

Ärendebeskrivning

Utbildningen i den svenska skolan ska vara likvärdig enligt skollagen (2010:800 kap 1 §9). Resurser som tilldelas skolan ska vara anpassade till elevers olika behov och förutsättningar. En framgångsrik resursfördelning lyckas med att fördela resurser till de områden och skolor som behöver dem mest, att göra utbildningen likvärdig och att få fler elever som når grundskolans mål. Underlag för att beräkna socioekonomiska förutsättningar köps in genom SCB. Cirka 1,5 procent av verksamhetsområdets totala budget fördelas till enheter som påvisar särskilda utmaningar utifrån de socioekonomiska bakgrundsfaktorerna kön, nyligen invandrad, föräldrars utbildningsnivå. Det är nu fyra år sedan befintlig resursfördelningsmodell togs fram och sedan dess har inga förändringar gjorts. En ny beställning från SCB är gjord den 17 maj 2024.

Barn- och utbildningskontoret har sedan flera år tagit fram "Gula häftet", som är en sammanställning av årets budgettilldelning till samtliga skolformer med uträkningar enligt modell för varje verksamhet, det finns också en sammanställning av strukturersättningen som är beslutad av nämnden för liten enhet samt strukturersättning beslutad av nämnden utifrån socioekonomiska förutsättningar. I den finns också en sammanställning av de medel som är riktade till elevhälsa baserat på elevantal. Även centrala medel fördelas för administratörstjänster och all IT-utrustning bekostas centralt enligt en särskild plan. Målet med denna budgetfördelning har varit en likvärdig budgettilldelning. Kostnader för modersmål och studiehandledning bekostas av en central kostnadspost som inte fördelas till skolorna.

Beslutsunderlag

- Muntlig redovisning på sammanträdet.

Beslutet skickas till

Barn- och utbildningschef

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 11.05

Dnr BUN-2024-65

9. Utredning om skolor med vikande elevunderlag

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att undersöka möjligheten att bevilja skolskjuts till små skolor med tillgängliga skolplatser och vikande elevunderlag (Ekeby och Öregrunds skola). Utredningen ska beakta ekonomiska konsekvenser på helheten samt beakta det juridiska perspektivet.

Ärendebeskrivning

Kommunen är indelad i skolupptagningsområden. I varje område ligger en kommunal skola som ligger nära barnets bostad och till den skolan, ofta kallad placeringsskola, har eleven rätt till skolskjuts. Skolupptagningsområdena i Östhammars kommun bygger på församlingsgränser och sedan har olika justeringar gjorts när bygdeskolor och skolor avvecklats. Enligt tidigare utredning genomförd 2021 ska elever erbjudas skolplats på närmaste belägna skola.

Skolupptagningsområdena har en avgörande inverkan på vårdnadshavares val av utifrån att riktlinjerna för skolskjuts är kopplade till elevens placeringsskola. En elev som väljer en skola utanför elevens upptagningsområde är inte berättigad skolskjuts. Skolupptagningsområdet har också en avgörande roll för ekonomin då skolskjuts omsätter drygt 30 miljoner varje år (2024 är skolskjuts budgeterat med 32 445 tkr. Det är därför viktigt att skolupptagningsområdena anpassas för att båda erbjuda så korta skolresor som möjligt för eleverna men också för att på bästa vis resurseffektivisera kostnader för skolskjuts. Därutöver är det en fördel om skolupptagningsområdet även anpassas så att mängden elever inom området matchar skolans lokalkapacitet för antalet elever. Detta är dock svårt att beräkna och kommer variera utifrån att födelsetal och boendeort för eleverna varierar mellan upptagningsområdena över tid.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna ska utredas.

Beslutsunderlag

- Muntlig redovisning på sammanträdet.

Beslutet skickas till

Barn- och utbildningschef

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 11.20

Dnr BUN-2024-021

10. Information från förvaltningen

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Redovisning av information från förvaltningen.

Barn- och utbildningsnämnden

Klockan 11.35

Dnr BUN-2024-020

11. Redovisning av delegationsbeslut

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av redovisningen.

Ärendebeskrivning

När barn- och utbildningsnämnden delegerat sin beslutanderätt träder delegaten helt in i nämndens ställe. Beslut som fattas enligt delegationsordning är juridiskt sett barn- och utbildningsnämndens beslut och kan överklagas på samma sätt som nämndens beslut. Alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till barn- och utbildningsnämnden.

Följande förteckningar över delegationsbeslut i verksamhetsfrågor redovisas:

2024-05-16	Utvecklingsstrateg Anne Lee Larsson (Beslut om målgrupp anpassad grundskola)
2024-05-20	Sektorchef Christina Stenhammar (Beslut om dagarna för höst- och vårterminens början och slut)
2024-05-29	Ansvarig för skolskjutsfrågor Jessica Kumlin (Beslut om skolskjuts)
2024-06-01	Linda Nordgren Kilpeläinen (Edskolan) (Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten)
2024-06-01	Rektor Niina Johansson (Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten)
2024-06-01	Rektor Malin Andersson (Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten)
2024-06-01	Rektor Helena Åsberg (Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten)
2024-06-01	Rektor Anna Grandin (Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten)

Barn- och utbildningsnämnden

- 2024-06-01 Rektor Margareta Rahm Jansson
(Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten)
- 2024-06-01 Rektor Anna-Karin Sehlstedt Ståhl
(Beslut att inleda utredning vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten)

Barn- och utbildningsnämnden

Dnr BUN-2024-021

12. Anmälningssärenden

Förslag till beslut

Barn- och utbildningsnämnden tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Redovisning av beslut som tagits av andra myndigheter samt annan viktig information som berör barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde.

Riktlinje för kamerabevakning inom Östhammars kommun

Antaget av	Kommunfullmäktige
Antaget	2024-03-19, §58
Ersätter tidigare version	
Gäller för	Kommunstyrelsen, samtliga nämnder (ej gemensamma)
Dokumentansvarig	Stabschef

1 Inledning

Östhammars kommuns arbete med kamerabevakning har som syfte att minska skadegörelse på och vid kommunens fastigheter samt vid allmänna ytor som till exempel torg och gator. Arbetet med kamerabevakning är även en del av Östhammars kommuns arbete med brottsförebyggande- och trygghetsskapande åtgärder.

Riktlinjerna tar sin utgångspunkt i kamerabevakningslagen (SFS 2018:1200) och dataskyddsförordningen (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av de 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (GDPR)). Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) är vägledande tillstånds- och tillsynsmyndighet.

2 Syfte

Dessa riktlinjer har som syfte att ge vägledning för Östhammars kommuns nämnder och styrelser avseende kamerabevakning. Riktlinjerna ska tillämpas både när kamerabevakning kräver tillstånd och när Östhammars kommun själv kan besluta. Riktlinjerna ska också tillämpas om kommunen ska yttra sig över ärenden om kamerabevakning som inkommit till tillståndsmyndighet.

3 Kamerabevakning är en kompletterande skyddsåtgärd!

För att få kamerabevaka krävs ett berättigat ändamål. En kommun får enbart bevaka det som är nödvändigt med hänsyn till ändamålet. Kamerabevakning ska bara bedrivas om de förväntade effekterna bedöms väga tyngre än den enskildes rätt till integritet. Bevakningen får aldrig vara mer långtgående än vad som behövs och får vidtas endast om det avsedda resultatet står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan antas uppstå för den som bevakningen riktas mot. Man ska kunna visa att man uttömt andra möjligheter innan man tar till kamerabevakning.

Om ändamålet med bevakningen är att minska skadegörelse, förebygga brott, förhindra olyckor eller liknande ändamål så måste kommunen även kunna visa att det finns problem med brottslighet på den plats som man vill kamerabevaka. Det man vill stävja ska vara dokumenterat på något sätt innan man startar övervakning av viss plats. GDPR är tillämplig på all kamerabevakning, oaktat om bevakningen är tillståndspliktig eller ej. När kommunen identifierat ett ändamål med bevakningen måste även en rättslig grund enligt GDPR kunna konstateras.

De vanligaste rättsliga grunderna för offentlig verksamhet är

- att kamerabevakningen är nödvändig för att kommunen ska kunna utföra en uppgift av allmänt intresse eller
- nödvändig som ett led i kommunens myndighetsutövning.

Varje beslut om kamerabevakning måste föregås av en konsekvensbedömning och kommunen måste också informera om tilltänkt bevakning genom t.ex. skyltning.

4 Vad gäller avseende tillstånd?

Tillståndsplikten regleras i kamerabevakningslagen (2018:1200). Tillståndsplikten innebär att kamerabevakning är tillståndspliktig för myndigheter och andra aktörer som utför en uppgift av allmänt intresse och vill kamerabevaka en plats dit allmänheten har tillträde. Vidare gäller tillståndsplikten bara bevakning som innebär varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning, det vill säga bevakning där människor utan större svårighet kan identifieras. Kommunstyrelsen ansvarar för att kontrollera vad som gäller i det aktuella fallet. De beslutsunderlag som tas fram för att ansöka om kamerabevakning ska redovisa övriga åtgärder som övervägts/ använts för att förebygga brott och/eller öka tryggheten i det aktuella området/ verksamheten. Även vid tillståndspliktig kamerabevakning ska det stå klart att bevakningsintresset väger tyngre än den enskildes rätt till integritet.

5 Vilken upplysningsplikt har kommunen?

Upplysningsplikten innebär att information om allmän kamerabevakning ska ske genom tydlig skyltning eller på annat verkkningsfullt sätt, vilket följer av såväl kamerabevakningslagen som dataskyddsförordningen. Upplysningsplikten börjar gälla från och med att utrustningen för kamerabevakning sätts upp. Den omfattar alla typer av kamerabevakning, även sådan som inte är tillståndspliktig.

6 Berörda och ansvariga

Dessa riktlinjer gäller för samtliga nämnder inom Östhammars kommun.

Respektive nämnd ansvarar för att fatta beslut om kamerabevakning ska bedrivas eller om en ansökan ska lämnas till tillsynsmyndigheten. Detta medför att beslutande nämnd blir personuppgiftsansvarig för den personuppgiftsbehandling som sker genom kamerabevakning inom dess ansvarsområde i Östhammars kommun. Eventuella delegationer, hantering av handlingar samt budgetutrymme för bevakningsinsatser inom verksamheten styrs inom respektive nämnd. Genomförande sker i samråd med fastighetsenheten.

Kommunstyrelsen ansvarar för drift och underhåll av utrustningen för kamerabevakning. Nämnden åläggs därmed de skyldigheter som gäller enligt dataskyddsförordningen avseende personuppgiftsbiträden. Kommunstyrelsen ansvarar för att gällande bestämmelser och lagar efterlevs samt att det finns en uppdaterad förteckning över vilken kamerabevakning som bedrivs. Kommunstyrelsen ansvarar för att fastställa och vid behov revidera riktlinjerna.

Staben ansvarar för att ta fram rutiner som förtydligar hur Östhammars kommun ska arbeta med till exempel ansökningsprocessen i samråd med tekniska kontoret som ansvarar för tekniska plattformar, drift av anläggningar med mera.

I det fall kommunen hyr verksamhetslokaler ska samråd ske mellan hyresvärd, verksamhet och fastighetsenheten.

7 Uppföljning

Samtliga nämnder ansvarar för uppföljning av riktlinjerna inom sina verksamhetsområden, genom intern kontroll och inom ramen för ledningssystem.

Fördjupad genomlysning kring kameraövervakning

Ärendebeskrivning

Att utreda möjligheten för övervakningskameror på skolor i Östhammars kommun.

Östhammars kommun har inte tidigare använts sig av övervakningskameror på skolor eller förskolor. En skola måste ha ett berättigat intresse för att få kamerabevaka. Det kan till exempel vara att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet på en brottsutsatt plats. Det måste finnas ett reellt problem på platsen.

Lagstiftning

Enligt kameraövervakningslagen (2018:1200) och dataskyddsförordningen (GDPR) får kameraövervakning bedrivas när det finns laglig grund för detta. Skollagen (2011:800) uppställer krav på att skolmiljön präglas av trygghet. Den lagliga grunden för kameraövervakning i skolan följer således av en rättslig förpliktelse. För kameraövervakning av platser dit allmänheten har tillträde krävs även ett tillstånd från

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY), till exempel vid kameraövervakning av skolgårdar.

Vid kameraövervakning ska övervakningsintresset vara större än integritetsintresset. Det betyder att utbildningsnämnden och skolan ska väga sina behov och intressen mot det intrång i den enskildes personliga integritet som kameraövervakning innebär. Det kan till exempel handla om att öka säkerheten och tryggheten i skolmiljön eller att skolans lokaler haft problem med återkommande skadegörelse. En intresseavvägning ska finnas dokumenterad.

Behövs tillstånd? Det beror på!

Om bevakningen är tillståndspliktig beror på var i lokalerna man kameraövervakar. Är det fråga om bevakning av platser dit allmänheten har tillträde är bevakningen tillståndspliktig. Exempel på platser dit allmänheten anses ha tillträde är enligt kamerabevakningslagens mening skolgårdar, entréer samt vägen till rektorsexpeditionen.

Exempel på platser som inte är tillståndspliktig är klassrum, korridorer, personalrum och uppehållsrum, detta då det är ytor som allmänheten har tillträde till. Skolors tak är heller inte tillståndspliktiga.

Exempel: En skola vill kamerabevaka elevskåp som under en längre tid har utsatts för skadegörelse och stölder. Det är bara elever och skolpersonal som ska vistas i skolans korridorer där skåpen står, men det finns inga låsta dörrar dagtid som hindrar obehöriga från att ta sig till platsen. Skåpen i korridoren är inte en plats dit allmänheten har tillträde. Skolan behöver inte söka tillstånd, men måste fortfarande följa reglerna i dataskyddsförordningen och kamerabevakningslagen.

Informera om bevakningen

Om man kamerabevakar är man skyldig att informera om det. Det ska framgå tydligt av skyltar vid platsen vilka områden som kamerabevakas. Av skylten ska det på ett begripligt och lättgängligt sätt finnas information om bland annat ändamålet med bevakningen och kontaktuppgifter till den personuppgiftsansvariga.

Lagringstid och behörighet

Det finns regler att följa om hur man hanterar filmmaterialet. Man får till exempel inte spara det längre än nödvändigt och man måste se till att så få personer som möjligt har åtkomst till materialet.

Behov/intresseavvägning

Förvaltningen redovisar löpande statistik för hur elever upplever tryggheten i skolans lokaler. Här kan konstateras att elever på högstadiet i väsentligt lägre grad upplever att de känner sig trygga i skolans miljö jämfört med elever i övriga stadier och skolformer. Vidare redovisar förvaltningen återkommande andelen kränkningar som förekommer mellan elever och mellan elever och personal, här har förvaltningen konstaterat en ökning av ärenden med våld och hot om våld, både gentemot elever men även gentemot personal. Det har också på samtliga

högstadieskolor under läsåret skett en tydlig ökning av allvarsamma situationer med våld mellan elever eller gentemot personal som resulterat i polisanmälningar och i förekommande fall även polisutryckningar till skolan.

I dialog med närpolis har förvaltningen blivit rekommenderad att installera kameror, detta bland annat i samband med ett beslag om alkohol på en av kommunens högstadieskolor. Det finns dialog med polis och tydlig misstanke om försäljning av förbjudna substanser såsom exempelvis alkohol och tobak i skolans miljö på samtliga högstadieskolor i kommunen. På tre av kommunens högstadieskolor finns det dokumenterat, exempelvis genom beslag i elevskåp. Därutöver har det även på samtliga högstadieskolor det senaste året förekommit incidenter med anlagda bränder inomhus i exempelvis papperskorgar eller handfat.

Barn och utbildningskontoret kan även konstatera att skadegörelsen i skolans lokaler är kostsamt. Kostnaden för skadegörelse invändigt som bevisligen skett under den tid då verksamheten är igång uppgick år 2023 till 339 808 kr på kommunens högstadieskolor.

Därutöver finns även ett dokumenterat behov av kameraövervakning på kommunens gymnasieskola. Det är en stor verksamhet som bedrivs i lokaler som många har tillträde till och som har många entréer som är svåra att övervaka för att hålla obehöriga borta ifrån skolans lokaler. I februari 2023 skedde också ett inbrott under verksamhetstid (i slutet av dagen medan lokalerna stod olåsta), där datorer för cirka 100 000kr stals.

Åtgärder för att göra kamerabevakningen mindre integritetskränkande

I syftet att kameraövervakningens integritetskänslighet ska minimeras föreslås kameraövervakningen endast ska på kommunens högstadieskolor och gymnasieskola, där det finns ett tydligt dokumenterat behov av att stärka tryggheten. Kameraövervakningen föreslås också endast ske på platser dit allmänheten inte har tillträde samt att antalet personer som har tillgång till det inspelade materialet ska minimeras till ett fåtal personer.

Omvärldsspaning - hur gör andra kommuner

Under åren 2005-2023 har det blivit allt vanligare med kamerabevakning av skolor. Det finns mycket skrivet och många artiklar att läsa om skolor som satt upp kameror och minskat skadegörelse och brott på skolor.

Idag finns kameraövervakning på sju av åtta åk 6-9 skolor i Uppsala kommun, samt tre av tolv F-åk 9 skolor. På gymnasiet har fyra av sju kommunala gymnasieskolor kameror.

Ekonomi

Kostnaden för att sätta upp kameror för kameraövervakning i skolorna kommer variera mellan skolorna utifrån att skolornas lokaler varierar i sin storlek och utformning. För en skola med Vallonskolans storlek och lokaler beräknas kostnaderna uppgå till 117 000 kr för att installera kameror. Beräkningen baseras på att uppsättning av 18 kameror.

Finansieringen föreslås ske inom budgetram genom barn och utbildningskontorets investeringsbudget.

Risk- och konsekvensanalys

Kamerabevakning på skolor ska vara proportionerlig och en risk och konsekvensanalys ska göras på respektive enhet tillsammans med skyddsombud för att värna medarbetarnas rätt till integritet.

Bilagor

Barnkonsekvensanalys 2024-06-04

GENOMFÖRANDE

☐ Utförd

Klara rader: 5/5

Ansvarig: Christina Stenhammar*Datum:* 2024-06-04 *Enhet:* Verksamhetschefer Barn- och utbildningskontoret

Beskrivning: Östhammars kommun har inte tidigare använt sig av övervakningskameror på skolor eller förskolor. En skola måste ha ett berättigat intresse för att få kamerabevaka. Det kan till exempel vara att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet på en brottsutsatt plats. Det måste finnas ett reellt problem på platsen.

Deltagare: Christina Stenhammar*Övriga deltagare:* Elisabeth Lindkvist Joel Axberg**BARNCHECKLISTA (BEDÖMNING AV BARNS BÄSTA INFÖR BESLUT)***Länkat dokument:* [https://ines.osthammar.se/ledning-och-styrning/styrande-dokument/utbildningsstod-for-policy-samt-](https://ines.osthammar.se/ledning-och-styrning/styrande-dokument/utbildningsstod-for-policy-samt-riktlinjer-for-osthammars-kommuns-arbete-och-beslut-som-paverkar-barn/)[riktlinjer-for-osthammars-kommuns-arbete-och-beslut-som-paverkar-barn/](https://ines.osthammar.se/ledning-och-styrning/styrande-dokument/utbildningsstod-for-policy-samt-riktlinjer-for-osthammars-kommuns-arbete-och-beslut-som-paverkar-barn/)

Beskrivning av eller instruktioner för mallen: Används av rektor inför beslut för att säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattandet.

Kom i håg att ge checklistan en tydlig rubrik och beskriva själva beslutet i fältet beskrivning.

Nr	Checkpoint/Fråga	Ja/Nej	Kommentar
	Besvara frågorna med Ja eller Nej och komplettera/beskriv i fritextrutan.		

Nr	Checkpunkt/Fråga	Ja/Nej	Kommentar
1	Påverkar beslutet något/några barn? Kommentera varför / varför inte.	Ja	<p>Beslut om kameraövervakning i skolan kan påverka barnen på flera sätt, både positivt och negativt. Här är några av de viktigaste aspekterna att överväga:</p> <p>Positiva effekter: Ökad säkerhet- förebyggande av våld och mobbning: När elever vet att de är övervakade kan det avskräcka, vilket skapar en säkrare skolmiljö.</p> <p>Känsla av trygghet: Vissa elever kan känna sig tryggare med vetskapen om att skolan övervakas och att hjälp snabbt kan tillkallas om något händer.</p> <p>Kameraövervakning kan ge objektiva bevis vid brott, vilket kan bidra till rättvis hantering av incidenter.</p> <p>Negativa effekter: Integritetsintrång- känsla av att vara övervakad: Elever kan känna sig obekväma av att vara övervakade, vilket kan påverka deras beteende och välbefinnande.</p> <p>Känslan av övervakning kan begränsa elevernas frihet och deras förmåga att uttrycka sig fritt. En stark övervakningskultur kan leda till en skola där elever känner sig mer kontrollerade än stöttade.</p>
2	Har barns bästa beaktats inför beslutet? Beskriv på vilket sätt.	Ja	<p>Ja utredningen har beaktat barns bästa. Barn har rätt till personlig integritet, och kameraövervakning kan upplevas som en intrång på denna rätt. Det är viktigt att överväga hur övervakningen påverkar elevernas känsla av trygghet i skolan.</p> <p>Kameraövervakning kan bidra till att öka säkerheten genom att förebygga och dokumentera incidenter. Det kan ge både elever och personal en känsla av trygghet. Kamerabilder kan användas som bevismaterial vid incidenter, det är dock viktigt att säkerställa att kamerorna används på ett sätt som är rättssäkert och proportionerligt.</p> <p>Det är avgörande att de inspelade bilderna hanteras på ett säkert sätt för att skydda barnens personuppgifter. Detta innefattar hur länge materialet sparas, vem som har tillgång till det och hur det skyddas mot obehörig åtkomst.</p> <p>Övervakningen måste följa gällande lagar och regler, såsom dataskyddsförordningen (GDPR) och nationella riktlinjer för kameraövervakning i skolor. Det innebär att övervakningen ska vara nödvändig, proportionerlig och ha ett tydligt syfte.</p> <p>Elever och vårdnadshavare ska informeras om övervakningen. Detta skapar transparens och ökar förtroendet för hur övervakningen ska användas.</p> <p>Sammanfattningsvis innebär "barns bästa" i förhållande till kameraövervakning i skolan en avvägning mellan att skydda barnens integritet och deras säkerhet. Det kräver en noggrann utvärdering av behovet av övervakning, samt att övervakningen sker på ett sätt som är transparent, rättssäkert och i enlighet med gällande lagar och regler.</p>

Nr	Checkpunkt/Fråga	Ja/Nej	Kommentar
3	Leder beslutet till intressekonflikter? Om ja, beskriv vilka/hur	Ja	<p>Ja, beslut om kameraövervakning i skolan kan innebära en intressekonflikt mellan olika parter och deras respektive intressen, exempel på intressekonflikter nedan:</p> <p>Integritet vs. Säkerhet Elevers integritet: De kan ha starka åsikter om personlig integritet och kan vara emot övervakning eftersom det kan upplevas som intrång .</p> <p>Skolledningens och säkerhetens behov: Skolledningen kan anse att övervakning är nödvändig för att upprätthålla säkerheten och för att förebygga brott och mobbning.</p> <p>Trygghet vs. Kontroll Elevernas känsla av trygghet: Vissa elever kan känna sig tryggare med kameraövervakning eftersom det kan avskräcka våld och mobbning.</p> <p>Pedagogiska överväganden: Kameraövervakning kan påverka den pedagogiska miljön negativt genom att skapa en atmosfär av misstro.</p>
4	Har barn fått uttrycka sina åsikter inför beslutet? Om ja, beskriv hur/vad	Ja	Elever kommer att tillfrågas om deras åsikter innan nämnd den 13 juni
5	Finns det risker (för barn) med beslutet? Om ja, beskriv riskerna och vilka insatser som görs för att minimera riskerna.	Ja	<p>Identifierade risker</p> <ul style="list-style-type: none"> - Integritetsintrång- Kameraövervakning kan kränka elevernas rätt till personlig integritet, vilket kan leda till att de känner sig övervakade. - Psykologisk påverkan- Elever kan känna sig obekväma eller övervakade. - Om inspelat material hanteras felaktigt kan det missbrukas, vilket kan leda till kränkningar och felaktig användning av personlig information. <p>Åtgärder för att minimera riskerna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informera alla intressenter, inklusive elever, vårdnadshavare och medarbetare, om varför kameraövervakning införs, hur det fungerar och vilka säkerhetsåtgärder som finns på plats. - Implementera säkerhetsåtgärder för att skydda inspelat material, inklusive kryptering, säkra lagringslösningar och strikta åtkomstkontroller. Regelbunden utvärdering - Genomföra regelbundna utvärderingar av kameraövervakningens effektivitet och dess påverkan på skolmiljön, och justera strategin vid behov. - Använd kameraövervakning endast där det är nödvändigt och begränsa övervakningens omfattning till specifika tider och platser för att minimera intrånget i elevernas integritet.

UPPFÖLJNING

Klara rader: 5/5

Uppföljningsansvarig

Klar

Klar den

Kommentar

Arbetsgivarrepresentant:

Skyddsombud:

Granskning av Intern kontroll

Rapport

Östhammars kommun

KPMG AB

2024-04-12

Antal sidor 13

Östhammars kommun
Granskning av Intern kontroll

2024-04-12

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Genomgång av respektive granskningsområde	5
3.2	Bedömning och kommentarer	11
4	Slutsats och rekommendationer	12

1 Sammanfattning

Vi har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att granska den interna kontrollen i för kommunen väsentliga rutiner. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Granskningen har syftat till att bedöma om kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll är tillräcklig och effektiv inom för kommunen väsentliga områden.

Efter genomförd granskning gör vi bedömningen att kommunstyrelsen och nämnderna i allt väsentligt säkerställt en tillräcklig intern kontroll inom sin respektive verksamhet.

För att ytterligare stärka den interna kontrollen rekommenderar vi **kommunstyrelsen** att vad gäller **Fysiska värdepapper**:

- Upprätta en förteckning över samtliga värdepapper som innehas av Östhammars kommun.

För att ytterligare stärka den interna kontrollen rekommenderar vi **kommunstyrelsen och facknämnderna** att vad gäller **Stickprov förtroendekänsliga poster**:

- Säkerställa att det till samtliga poster som rör förtroendekänsliga poster tydligt framgår syfte samt även deltagare/grupp av deltagare.
- Säkerställa och kontrollera att kostnadskontering sker korrekt, d v s på rätt konto utifrån den kostnadstyp som verifikatet avser.

För att ytterligare stärka den interna kontrollen rekommenderar vi **kommunstyrelsen och facknämnderna** att vad gäller **Internkontrollreglemente, internkontrollplaner och uppföljning av dessa**:

- Löpande uppdatera sin respektive riskvärdering för att utifrån denna avgöra vilka rutiner/processer som ska finnas med i internkontrollplanen.
- Säkerställa att fastställda kontrollmoment genomförs inom den tidsperiod som internkontrollplanen avser.
- Säkerställa att åtgärder vidtas inom aktuella områden då brister noteras. Detta är särskilt viktigt vad gäller områden där hög risk konstaterats.

2 Inledning/bakgrund

Vi har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att granska den interna kontrollen i för kommunen väsentliga rutiner. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Styrelse och nämnder ansvarar för den interna kontrollen enligt kommunallagen 6 kap. 6 §.

”Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.”

Syftet med granskningen har varit att övergripande bedöma om kommunstyrelsen och nämnderna säkerställer en tillräcklig och effektiv intern kontroll inom granskade områden.

Revisorerna bedömer utifrån gjord risk- och väsentlighetsbedömning att det är väsentligt att kommunstyrelsen och nämnderna säkerställer att den interna kontrollen är tillräcklig och effektiv.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Granskningen har syftat till att bedöma om kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll är tillräcklig och effektiv inom för kommunen väsentliga områden.

Granskningen har besvarat följande revisionsfrågor:

- Vad gäller kring kommunens firmateckning och hur gammalt är nuvarande firmateckningsbeslut?
- Finns uppdaterade attestförteckningar för såväl kommunstyrelse som facknämnder?
- Finns uppdaterade behörighetsförteckningar och därtill kopplade beskrivningar vad gäller ekonomisystem, lönesystem, ev andra system och därtill kopplade moduler?
- Hur sker inventering av och förvaring av kommunens fysiska värdepapper?
- Vilka skriftliga styrande dokument och anvisningar finns vad gäller kostnader för resor, representation, kurser och konferenser etc? Efterlevs dessa styrande dokument och anvisningar?
- Omfattas ovanstående områden på något sätt i kommunstyrelsens och facknämndernas internkontrollplaner? Hur sker uppföljning av internkontrollplanerna?

Östhammars kommun
Granskning av Intern kontroll

2024-04-12

2.2 Avgränsning

Granskningen omfattar verksamhetsåret 2023 och avser kommunstyrelsen och facknämnderna.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna/verksamheten uppfyller:

- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Interna regelverk, policyer och riktlinjer m inom granskade områden

2.4 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Intervjuer med tjänstepersoner.
- Insamling av relevanta dokument.
- Insamling av ekonomisk information.
- Analyser.
- Skriftlig och muntlig avrapportering.

3 Resultat av granskningen

3.1 Genomgång av respektive granskningsområde

3.1.1 Firmatecknare för Östhammars kommun

Enligt beslut i Östhammars kommuns kommunfullmäktige 2022-11-08 framgår att kommunstyrelsens ordförande, kommunstyrelsens förste vice ordförande samt en ytterligare ledamot i kommunstyrelsen, två i förening, får teckna Östhammars kommuns firma.

Det framgår också av beslutet att Östhammars kommuns firma även får tecknas av kommundirektör i förening med en av ovanstående.

För att Östhammars kommun ska kunna ingå avtal och överenskommelser måste kommunfullmäktige utse firmatecknare som för kommunens räkning ges rätt att underteckna avtal och överenskommelser.

3.1.2 Behörighet vad gäller verksamhetssystem

Nedan framgår vad som gäller för behörigheter kring kommunens viktigaste verksamhetssystem.

Personnec (lön)

Behörigheter hanteras i en del av lönesystemet Personnec som heter Neptun. När en chef avslutar sin anställning tas behörigheten bort via IT genom Mim (Microsoft Identity Manager). Lön får även en fysisk uppsägning och det gör att de kan kontrollera att behörighet för chef som slutat ej ligger kvar i Neptun.

Anställningsguiden (del av Personnec)

Anställningsguiden är ett sätt att mer strukturerat lägga till nya medarbetare. Anställningsguiden fylls i av anställande chef. När lön verifierat uppgifterna och chefen godkänt så skapas ett AD-konto för medarbetaren vilket gör att denne får en e-postadress och tillträde till kommunens intranät. Om den nyanställde är en chef så skickar lön ett samlingsmejl till de systemadministratörer som hanterar de system som den nyanställde chefen ska ha tillträde till. När anställning avslutas så anländer uppsägningsblankett till lön varpå medarbetarens AD-konto avslutas.

Raindance (ekonomisystem)

Vid anställning fylls behörighetsblankett i av behörig. Blanketterna samlas dels i pärm, dels i masterfil (excel) hos ekonomi. Vid avslut är rutinen att chef meddelar ekonomi. AD-koppling saknas. Total genomgång har skett i samband med omorganisationen. Vid tillfällig anställning avslutas behörighet vid anställningsavslut.

EDP Vision

Uppläggnig i systemet sker efter att chef mejlat till systemförvaltare och meddelat att medarbetare ska läggas upp samt vilka behörigheter medarbetaren ska ha. Vid avslut är rutinen att chef meddelar systemförvaltaren. Detta följs/fungerar inte alltid varför systemadministratören ibland ser över alla konton och tar bort de som inte längre ska vara aktiva.

EDP Future (renhållning)

När en ny medarbetare påbörjar sin anställning så lägger systemadministratören till medarbetare i systemet och när anställning avslutas så tar systemadministratören bort behörigheten.

Övrigt

Vidare finns rutinbeskrivningar/riktlinjer vad som gäller s k EDU-inloggningar. Systemet används av elever och personal på förskola, grundskola, gymnasiet och vuxenutbildningen. Rutinbeskrivningar/riktlinjer finns även kring vad som ska gälla för Sektor Omsorgs verksamhetssystem.

3.1.3 Fysiska värdepapper

Värdefulla fysiska värdepapper förvaras i kassaskåp i låst arkiv. Värdepapperen är kategoriserade men det finns inte någon förteckning över samtliga värdepapper.

3.1.4 Reglemente för gåvor och representation

Kommunfullmäktige fastställde 2021-11-08 "Reglemente för gåvor och representation". Av reglementet framgår bl a vad som gäller:

- Övergripande regler
- Gåvor och uppvaktningar vid 25 års anställning
- Beräkning av tjänstgöringstid
- Gåvor och uppvaktningar, förtroendevalda
- Uppvaktning i samband med 50- och 60-årsdag samt andra jämna födelsedagar
- Uppvaktning i samband med pensionsavgång eller avslutad anställning
- Medborgarskapsceremonier
- Gåvohantering
- Julgåva
- Dödsfall
- Riktlinjer för representation

3.1.5 Riktlinjer för representation

För dessa framgår bl a att:

Med representation avses i allmänhet sedvanlig gästfrihet i form av värdskap som har ett direkt samband med kommunens verksamhet. Representation kan vara riktad utåt mot externa intressenter (extern representation) eller inåt mot anställda och förtroendevalda (intern representation).

Kostnaden vid representation kan vara för mat, dryck, hotellrum, resor, underhållning, biljetter, personalfester, gåvor till gäster, anställda och förtroendevalda. Kravet vid representation är att den ska ha ett omedelbart samband med verksamheten. Kravet gäller både tidpunkten och platsen för representationen och de personer mot vilka representationen riktar sig. Representationen ska hållas inom rimliga gränser.

Intern representation

Vid intern representation exempelvis personalfester, informationsmöten med personal, förhandlingar och planeringskonferenser ska det i normalfallet inte serveras andra alkoholhaltiga drycker än lättöl eller annat som kan jämföras med denna dryck. Undantag medges för den årliga uppvaktningen där kommunen delar ut en gåva till alla som haft 25 års anställning i kommunen. Vid denna middag serveras vin till förrätt och huvudrätt för de som så önskar.

Extern representation

Extern representation sker i samband med exempelvis vänortsbesök eller andra som gästar kommunen. Huvudregeln är att inga andra alkoholhaltiga drycker än lättöl eller likvärdig dryck serveras. Undantag från huvudregeln kan göras vid dessa besök efter framställan till kommunchefen som fattar beslut om det är lämpligt att servera vin/alkoholhaltiga drycker.

Deltagande i externa kurser, konferenser eller annan sammankomst

Som representant för Östhammars kommun vid externa kurser, konferenser eller annan sammankomst där alkohol ingår i ett paketpris, gäller inte Östhammars kommuns reglemente vid gåvor och representation.

3.1.6 Riktlinjer för hur anställda och förtroendevalda reser i Östhammars kommun

Dessa fastställdes av kommunstyrelsen under 2018. Av riktlinjerna framgår bl a:

Omfattning och berörda

Riktlinjerna är styrande för resor som sker inom tjänsten eller politiska uppdrag och som betalas av Östhammars kommun. Riktlinjerna syftar till ett mer miljöanpassat, hälsofrämjande och kostnadseffektivt resande.

Ansvar

Samtliga medarbetare och förtroendevalda i Östhammars kommun har ett ansvar för att känna till riktlinjerna och planera sina resor så att de följer dessa. Varje chef ansvarar också för att medarbetarna känner till riktlinjerna för tjänsteresor och följer upp att dessa efterlevs. I de fall olika aspekter kommer i konflikt med varandra beslutar ansvarig chef utifrån ett helhetsperspektiv, där miljöpåverkan, tidsåtgång för resan, arbetsuppgifternas art och medarbetarnas individuella förutsättningar och behov beaktas. För revidering av riktlinjerna krävs beslut av kommunstyrelsen.

3.1.7 Stickprov förtroendekänsliga poster

I samband med granskningen har vi genomfört ett stickprov avseende s k förtroendekänsliga poster.

Bokförda poster på totalt elva olika kostnadskonton har granskats. Kontona är (totalkostnad för 2023 inom parentes):

70510 – Bilj. (lok.res m buss och taxi) – 254 tkr
70520 – Hotel och Logi, Sverige – 280 tkr
70530 – Hotel och Logi, Utlandet – 66 tkr
70590 – Övriga resekostnader – 87 tkr
71000 – Extern representation – 149 tkr
71100 – Personalrepresentation – 2 555 tkr
76500 – Avg för kurser, konferenser etc – 5 005 tkr
76510 – Avg kurs/konf, förtroendevalda – 0 tkr
76511 – Avg kurs/konf, anställda – 2 tkr
76520 – Avg kurs/konf, övriga – 0 tkr
76900 – Övriga kostnader – 5 tkr

Totalt redovisas kostnader om 8 404 tkr. Sammanlagt har underlag till 57 poster granskats där fokus har varit att se om syfte och deltagare till varje post framgår. Resultatet av stickprovet visar att både syfte och deltagare tydligt framgår till största delen av posterna. Ett fåtal undantag från detta noteras dock. I samband med granskningen har även vissa smärre felkonteringar konstaterats.

3.1.8 Delegationsordningar

Vad gäller delegationsordningar finns dessa fastställda för kommunstyrelsen (daterad 2023-10-26), barn- och utbildningsnämnden (daterad 2021-11-11), bygg- och miljönämnden (daterad 2022-05-16), individ- och familjenämnden (daterad 2023-06-15), kultur- och fritidsnämnden (daterad 2021-11-11) och vård- och omsorgsnämnden (daterad 2023-04-26).

3.1.9 Internkontrollreglemente, internkontrollplaner och uppföljning av dessa

I Östhammars kommun finns ett reglemente för internkontroll som kommunfullmäktige fastställde 2010. Det framgår att reglementet syftar till att säkerställa att styrelser och nämnder upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, d v s att de ska med rimlig grad av säkerhet säkerställa att följande mål uppnås:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter

Av reglementet framgår sedan vad som ska gälla organisationen av intern kontroll och vilket ansvar som åvilar kommunstyrelsen, nämnderna, verksamhetsansvariga samt övriga anställda. Det framgår även vad som ska ske kring uppföljning av den interna kontrollen.

I samband med granskningen har genomgång skett av kommunstyrelsens, barn- och utbildningsnämndens, bygg- och miljönämndens, individ- och familjenämndens, kultur- och fritidsnämndens samt vård- och omsorgsnämndens internkontrollplaner avseende 2023.

Kommunstyrelsens och nämndernas internkontrollplaner för 2023 innehåller avsnitt vad gäller allmänt om intern kontroll, egenutvärdering, riskbedömning samt vilka rutiner som togs med i internkontrollplanen. Förutom kontrollområden innehåller internkontrollplanerna även riskbeskrivningar, kontrollaktiviteter samt metod.

Följande kontrollområden ingår i **kommunstyrelsens** internkontrollplan 2023:

- Kontroll av system och rutiner
- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell information

Av styrelsens uppföljning av internkontrollplan för 2023 framgår att de flesta kontrollmoment genomförts under året men att några återstår att genomföra under 2024. Det framgår att arbete med vidareutveckling är aktuellt för några områden.

Följande kontrollområden ingår i **barn- och utbildningsnämndens** internkontrollplan 2023:

- Kontroll av system och rutiner

2024-04-12

- Styr- och kontrollmiljö
- Kontroll avseende oegentligheter, korruption, mutor och jäv
- Kontroll av verksamhetssystem och i dem innehållande information

Av nämndens uppföljning av internkontrollplan för 2023 framgår att planerade kontrollmoment genomförts under året. Det framgår att arbete med vidareutveckling är aktuellt för några områden samt att vissa fördjupade kontroller kan vara aktuella inför kommande år.

Följande kontrollområden ingår i **bygg- och miljönämndens** internkontrollplan 2023:

- Kontroll av system och rutiner
- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell information
- Styr- och kontrollmiljö

Av nämndens uppföljning av internkontrollplan för 2023 framgår att de flesta kontrollmoment genomförts under året men att några återstår att genomföra under 2024. Det framgår att arbete med vidareutveckling är aktuellt för några områden.

Följande kontrollområden ingår i **individ- och familjenämndens** internkontrollplan 2023:

- Kontroll av system och rutiner
- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell information
- Styr- och kontrollmiljö

Av nämndens uppföljning av internkontrollplan för 2023 framgår att de flesta kontrollmoment genomförts under året men att några återstår att genomföra under 2024. Det framgår att arbete med vidareutveckling är aktuellt för några områden.

Följande kontrollområden ingår i **kultur- och fritidsnämndens** internkontrollplan 2023:

- Styr- och kontrollmiljö
- Efterlevnad av tillämpliga lagar och föreskrifter
- Tillförlitlig finansiell information

Av nämndens uppföljning av internkontrollplan för 2023 framgår att några kontrollmoment genomförts under året men att några återstår att genomföra under 2024. Det framgår att arbete med vidareutveckling är aktuellt för några områden.

2024-04-12

Följande kontrollområden ingår i **vård- och omsorgsnämndens** internkontrollplan 2023:

- Kontroller av system och rutiner
- Tillförlitlig finansiell information
- Styr- och kontrollmiljö
- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet

Av nämndens uppföljning av internkontrollplan för 2023 framgår att de flesta kontrollmoment genomförts under året men att några återstår att genomföra under 2024. Det framgår att arbete med vidareutveckling är aktuellt för några områden.

3.2 Bedömning och kommentarer

Utifrån genomgången av respektive granskningsområde gör vi bedömningen att det inom vissa områden finns tillräckligt säkra och tillförlitliga rutiner och processer utifrån ett internkontrollperspektiv medan rutiner och processer inom andra områden behöver stramas upp ytterligare. De områden där vi bedömer att tillräckligt säkra och tillförlitliga rutiner och processer för närvarande finns är följande:

- Firmatecknare för Östhammars kommun
- Behörighet vad gäller verksamhetssystem
- Reglemente för gåvor och representation
- Riktlinjer för representation
- Riktlinjer för hur anställda och förtroendevalda reser i Östhammars kommun
- Delegationsordningar

För följande områden bedömer vi, utifrån genomförd granskning, att rutiner och processer behöver stramas upp ytterligare för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll inom området:

- Fysiska värdepapper
- Stickprov förtroendekänsliga poster
- Internkontrollreglemente, internkontrollplaner och uppföljning av dessa

För ovanstående tre områden finns förslag på rekommendationer i nästkommande avsnitt.

4 Slutsats och rekommendationer

Efter genomförd granskning gör vi bedömningen att kommunstyrelsen och nämnderna i allt väsentligt säkerställt en tillräcklig intern kontroll inom sin respektive verksamhet.

För att ytterligare stärka den interna kontrollen rekommenderar vi **kommunstyrelsen** att vad gäller **Fysiska värdepapper**:

- Upprätta en förteckning över samtliga värdepapper som innehas av Östhammars kommun.

För att ytterligare stärka den interna kontrollen rekommenderar vi **kommunstyrelsen och facknämnderna** att vad gäller **Stickprov förtroendekänsliga poster**:

- Säkerställa att det till samtliga poster som rör förtroendekänsliga poster tydligt framgår syfte samt även deltagare/grupp av deltagare.
- Säkerställa och kontrollera att kostnadskontering sker korrekt, d v s på rätt konto utifrån den kostnadstyp som verifikatet avser.

För att ytterligare stärka den interna kontrollen rekommenderar vi **kommunstyrelsen och facknämnderna** att vad gäller **Internkontrollreglemente, internkontrollplaner och uppföljning av dessa**:

- Löpande uppdatera sin respektive riskvärdering för att utifrån denna avgöra vilka rutiner/processer som ska finnas med i internkontrollplanen.
- Säkerställa att fastställda kontrollmoment genomförs inom den tidsperiod som internkontrollplanen avser.
- Säkerställa att åtgärder vidtas inom aktuella områden då brister noteras. Detta är särskilt viktigt vad gäller områden där hög risk konstaterats.

Datum som ovan

KPMG AB

Anders Petersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Östhammars kommun
Granskning av Intern kontroll

2024-04-12

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.

Staben
Fredrik Hübinette

Förvaltningens kommentarer

För att ytterligare stärka den interna kontrollen rekommenderar revisionen kommunstyrelsen och facknämnderna att vad gäller **Stickprov förtroendekänsliga poster**:

- Säkerställa att det till samtliga poster som rör förtroendekänsliga poster tydligt framgår syfte samt även deltagare/grupp av deltagare.

Förvaltningens kommentar:

Granskningen visar att det stora flertalet kostnadsposter innehåller föreskriven information och att de rutiner som finns i huvudsak följs. Ekonomienheten kommer även fortsättningsvis informera om hur kostnadsposter av denna typ ska hanteras.

- Säkerställa och kontrollera att kostnadskontering sker korrekt, d v s på rätt konto utifrån den kostnadstyp som verifikatet avser.

Förvaltningens kommentar:

Granskningen visar att ett mindre antal kostnadsposter innehåller felkonteringar. Ekonomienheten tar med sig granskningsutfallet och ser över hur nämnda felkonteringar kan undvikas fortsättningsvis.

För att ytterligare stärka den interna kontrollen rekommenderar revisionen kommunstyrelsen och facknämnderna att vad gäller **Internkontrollreglemente, internkontrollplaner och uppföljning** av dessa:

- Löpande uppdatera sin respektive riskvärdering för att utifrån denna avgöra vilka rutiner/processer som ska finnas med i internkontrollplanen.

Förvaltningens kommentar:

Rekommendationen är omhändertagen. Samtliga nämnder uppdaterar årligen sin riskvärdering i samband med att kommande års internkontrollarbete påbörjas.

- Säkerställa att fastställda kontrollmoment genomförs inom den tidsperiod som internkontrollplanen avser.

Förvaltningens kommentar:

Rekommendationen är omhändertagen. En enklare rutin har tagits fram med moment som stödjer förvaltningen och som säkerställer att beslutade kontrollmoment genomförs.

- Säkerställa att åtgärder vidtas inom aktuella områden då brister noteras. Detta är särskilt viktigt vad gäller områden där hög risk konstaterats.

Förvaltningens kommentar:

Rekommendationen är omhändertagen. Den framtagna rutinen, enligt ovan, innehåller även instruktioner om att observerade brister tydligare ska lyftas fram i nämndernas återrapporeringar samt att kontorschef förbereder och för ett resonemang med nämnden om möjliga insatser för att komma tillrätta med bristen.